

Researcher: Social Sciences Studies

ISSN: 2148 - 2691

2016, Volume 4, Issue 1, p. 106-113

KATILIM SERTİFİKASI VERİLMESİNİN ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNDE RESİM YAPMA İSTEĞİNE VE KATILIMA ETKİSİ

CERTIFICATE OF PARTICIPATION AND PARTICIPATION IN PICTURES DO NOT REQUEST GRANTED THE EFFECTS ON SECONDARY SCHOOL STUDENTS

Yaşar USLU¹

ÖZET

Yetenek ve beceri gerektiren dersler, özellikle de görsel sanatlar, sanat eğitiminin eğitim sistemindeki önemli bir parçasıdır. Bu araştırmanın amacı Görsel Sanatlar dersinde öğrencilere katılım sertifikası veya buna benzer bir belge verilmesinin derse karşı ilgiyi olumlu yönde etkileyip etkilemediğini incelemektir. Araştırmada sertifika verilen öğrencilerin derse olan ilgileri ve uygulama çalışması yapmaları ile sertifika verilmeyen öğrenciler arasında istatistiksel olarak anlamlı sonuçlara ulaşılmıştır. Elde edilen bulgulara göre, öğrencilerin büyük bir kısmının, kendilerine sertifika verileceğini bilmeleri, derse olan ilgilerini arttırmış, çalışma yapma isteğini uyandırdığı gibi onu tamamlama ve konuyu yansıtmada konusunda da istekli oldukları görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Resim, Yetenek, Sanat Eğitimi, Sertifika.

ABSTRACT

Talent and courses that require skills, especially in the visual arts, arts education is an important part of the education system. The aim of this research is the ability or the lesson for the Visual Arts that requires skill, to improve the request students to work and class participation, this course participation certificate or the this interest in the course of providing similar document is to examine whether the incentives in a positive way. Students interested in the course of the research and application of certificates to work decertified among students has reached significant results. According to the findings, students in large part, to know that given their certificates, have increased their interest in the course, as it aroused the desire to work has seen him they were also willing to commit and reflect issues.

Key Words: Art, Talent, Arts Education, Certification.

---

¹ Yrd. Doç. Dr., Dumlupınar Üniversitesi, usluyasar@mynet.com

Giriş

21. yüzyılda insanoğlunun yaşamında değişen koşullar bireyin her alanda yenilenmesini zorunlu kılmaktadır. Zorunlu olan bir değişimin ötelenmesi ise eğitim ve öğretim hayatında karşılaşılan sorunların başında gelmektedir. Görsel sanatlar eğitimi, akıl yürütmeyi, hayal kurmayı ve beceriyi nitelikli bir şekilde geliştirirken algılama ve düşüncenin çok çeşitli yollarını, temellerini öğrencilere göstererek onlara rehberlik etmeye çalışmaktadır (Özsoy, 2003: 51). Sanat eğitimi konusunda ortaya çıkan sorunların başında bahsi geçen eğitimin sürekliliği ve kazanımları ile birlikte sistemle bütünleştirilmesi konuları gelmektedir. Bunun yanında ülkemizde kalabalık genç nüfusun varlığı ve bunun karşısında genç ruhların motive edilmesi gerekliliği de hep göz ardı edilmiştir. Bu nedenle günümüzde sanat alanında çeşitli motive edici araç ve yöntemlerin geliştirilmesi bireyi kazanma ve gençleri motive etme açısından önem taşımaktadır. İnce'ye göre, öğrenme sürecinde, bireyin bedensel, zihinsel ve duygusal alanlarının tümünün hesaba katılması ideal beklentidir.(İnce, 2011:38) Bu ideal beklenti eğitimle sağlanmaktadır. Etik'e göre, Eğitimin temel amacı, bireyi topluma kazandırmaktır. Toplumun yararlı bir üyesi olmak, her şeyden önce dengeli bir yaşam ve dengeli bir kişiliğe sahip olmakla gerçekleşebilir. Bu görevin önemli bir bölümünü ise eğitim üstlenmiş durumdadır (Etike,1987:30-31). Genel eğitim sistemi içinde bu görevin yerine getirilmesinde sanat eğitiminin payı büyüktür.

Dünya üzerindeki her birey yaratıcı ve özel bir yeteneğe sahiptir. Bu yetenek ve yaratıcı potansiyel sayesinde insan üretir ve çalışır. Gelecekteki toplum bu bireysel yaratıcılığın toplam enerjisi temel alınarak yapılandırılmalıdır. Bu durumda yaratıcılık sanatla sınırlı değildir. Malzeme ile bağlantı düşüncesi, bu geniş sanat kavramını ve aynı zamanda insan çalışması ve etkinliğiyle bağlantıyı da içermektedir (Beykal, 1992:44). Bu nedenle toplumun geleceğe taşınması amacıyla yaratıcı ve yeteneğe yönlendirici uygulamaların geliştirilmesi gerekmektedir. Bu durum disiplinlerarası bir alan eğitimi ile mümkün olacaktır. Farklı disiplinleri bir araya getirerek ve karşılaştırarak birbirlerini tanıma ve anlayış ortaya koyma ile sağlanabilir.

Araştırmanın Yöntemi

Araştırmada verilerin toplanması için betimsel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Araştırma, ilgili kurumdan izin alındıktan sonra Devlet ve Özel olmak üzere, Bursa Nilüfer ilçesi Öğretmen Mehmet Aras ortaokulu ve Özel İlkbahar ortaokulu öğrencileri üzerinde gerçekleştirilmiştir. Araştırmaya katılan 7.sınıf öğrencileri üzerinde uygulanan resim yeteneği sertifika verilmesi konusunda bilgi verilen ve resim yeteneği sertifika verilmesi konusunda bilgi verilmeyen gruplar olduğu kabul edilmektedir.

Çalışma Evreni

Araştırma kapsamında çalışmanın evrenini, Bursa Nilüfer ilçesi Öğretmen Mehmet Aras ortaokulu ve Özel İlkbahar ortaokulu öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmaya 87 erkek ve 82 kız olmak üzere toplam 169 öğrenci katılmıştır.

Verilerin Toplanması

Yıldırım ve Simsek (2003;53), araştırmanın kuramsal ve kavramsal bir çerçevesini oluşturmanın, araştırma deseninin amaca dönük ve kendi içinde tutarlı olması bakımından büyük önem taşıdığını belirtmektedir. Bu nedenle araştırmanın kuramsal temelini oluşturulmasında alanda yayınlanmış tez, makale, kitap, dergi vb. literatür taranarak ilgili literatüre başvurulmuştur.

Araştırmada veriler “Katılım sertifikası verilmesinin ortaokul öğrencilerinde resim yapma isteğini ve katılımı artırır mı?” sorusuna uygulama yaptırılarak veriler toplanmıştır. Veriler sonra tablo halinde hazırlanırken ve yorumlanırken sanat eğitimcileri ve alan uzmanlarının önerilerine başvurulmuştur.

Araştırma verileri, çalışma evreni üzerinde uygulama tekniği ile elde edilmiştir. Pilot çalışma, tesadüfi yöntemle seçilen 7. sınıf öğrenci grubuna uygulanmıştır. Daha sonra resim uygulaması yaptırıldıktan sonra tablo haline getirilen sorular temel alınarak tablo oluşturulmuştur. Anketin başında ön bilgi olarak, araştırmaya ve anketin cevaplandırılmasına ilişkin bir açıklamaya yer verilmiştir.

Tablo sorularının her biri 7.sınıf öğrencilerine uygulattırılan resimler sonucunda görsel ve kavramsal etkinliklerine ilişkin bilgi edinmeye yöneliktir. Uygulamalar, Devlet ve Özel olmak üzere, Bursa Nilüfer ilçesi Öğretmen Mehmet Aras ortaokulu ve Özel İlkbahar ortaokulundan izin alındıktan sonra 7. sınıflar olarak toplam 169 öğrenciye uygulanmıştır.

Verilerin Analizi

Bu araştırmada 7.sınıf öğrencilerinin “Katılım sertifikası verilmesinin ortaokul öğrencilerinde resim yapma isteğini ve katılımı artırır mı?” Sorusuna uygulama sonrası hazırlanan tablodan elde edilen verilerden yararlanılarak frekans (f) ve yüzde dağılım (%) tablosu şeklinde sayısal verilere dönüştürülmüş ve değerlendirilerek yorumları yapılmıştır.

Bulgular ve Yorum

Sanat eğitimcisi, yaratıcı tasarım gücünü, öğrenciye kazandırılması hedeflenen davranışlar ile konuya ilgiyi sağlayarak, mekân, araç-gereçler, işleyiş planını yapılandırarak, görsel sanatların çok yönlü düşünme tarzını öğrenciye kazandırabilir ve bu yönde tasarım çalışmaları farklı boyutlara gidebilir (Yüksel, 2004:289-296).

Eğitim sürecinde bir derse ilgi duyma, dersi sevme, başarılı olma konularında eğitimcinin etkisi büyüktür. Öğrencilerin yeteneklerini farklı yollar bularak ortaya çıkmasında, genel sanat eğitimindeki yeri ve önemi, öncelikle bu türden eğitim veren kurumlarda ele alınmalı, gözlemlenerek, tartışılmalı ve çözüm yolları aranmalıdır. Günümüzün teknolojik ve bilgi dünyasında insanoğluna sağlayacağı yararlar düşünülerek somut öneriler saptanmalı ve gerek tasarım ortamlarında, gerekse sanat eğitimi ortamlarında uygulanmalıdır.

Bu araştırmada öğrencilerin sanat yeteneğini ortaya çıkarmada kullanılan sertifika faktörü, sanat alanına olumlu değer kattığı görülmüştür.

Bu uygulama bir özel ve bir de devlet okuluna aynı anda uygulanmıştır. Her iki okula aynı konular verilmiş olup, gruplar rastgele seçilmiştir. Okullarda 1. Gruptaki öğrencilere sertifika verileceği ve size merkezi sınavda ek puan getireceği telkini yapılmış, diğer gruba ise sadece konu başlığı verilerek uygulama yaptırılmıştır.

Tablo 1: Uygulama Süreçleri Tablosu

1.GRUP					2.GRUP				
SERTİFİKA VERİLEN GRUP					SERTİFİKA VERİLMİYEN GRUP				
<ul style="list-style-type: none"> Sertifika verilmesi konusunda sunum yapılır. Hazırlanan broşür ve sertifika gösterilecek. Sonrasında konu verilip uygulama yaptırılmıştır. Pastel tekniği uygulanacak. 35x50 cm resim kâğıdı kullanılacak. Konu “İleride sahip olmak istediğiniz meslek?” Süre 2 ders saati (80 dk.)					<ul style="list-style-type: none"> Sertifika hakkında bilgi yok. Sadece konu verilip uygulama yaptırılmıştır. Pastel tekniği uygulanacak. 35x50 cm resim kâğıdı kullanılacak. Konu “İleride sahip olmak istediğiniz meslek?” Süre 2 ders saati (80 dk.)				

Uygulamada gözlem, süreç ve son değerlendirme(ürün) olarak üç aşamada gerçekleşmiştir. Ürün ortaya koymada içtenlik-isteklilik, kendini ifade etme, çaba harcama, çalışmanın bittiğine inanması ve teknik kriter olarak resim sayfasının yüzde yüz doluluk oranı olarak belirlenmiştir. (Mercin, 2009:236)

Tablo 2: Katılımcılara Ait Özel Okula Göre Betimsel Sonuçlar

	SERTİFİKA VAR					SERTİFİKA YOK				
	TOPLAM	E	K	BOŞ	% 100 YÜZEY DOLU	TOPLAM	E	K	BOŞ	% 100 YÜZEY DOLU
ÖZEL	55	27	28	3(2E+1K)	36(22K+14E)	52	31	21	4(2E+2K)	21(10E+11 K)

Tablo 2 incelendiğinde özel okulda sertifika verileceği söylenen grup toplam 55 öğrencidir. Toplam öğrencilerin 27'si erkek 28'i kız öğrencidir. Resim sayfasını yüzde yüz

dolduran öğrenci sayısı 36'dır. Yüzde yüz dolduran öğrencilerden 22'si kız, 14'ü erkek öğrencidir. 3 öğrenci ise boş resim sayfası vermişlerdir. Boş sayfa verenlerden 2'si erkek, 1 tanesi de kız öğrencidir. 16 öğrenci ise resim sayfalarını tam olarak doldurmamışlar, yarım bırakmışlardır. Sonuç olarak sertifika verileceği telkini resim uygulamasına katılımı ve isteği arttırmıştır. Bu istek kız öğrencilerde daha fazla olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 2 incelendiğinde özel okulda sertifika verileceği söylenilmeyen grup toplam 52 öğrencidir. Toplam öğrencilerin 31'i erkek 21'i kız öğrencidir. Resim sayfasını yüzde yüz dolduran öğrenci sayısı 21'dir. Yüzde yüz dolduran öğrencilerden 11'i kız, 10'nu erkek öğrencidir. 4 öğrenci ise boş resim sayfası vermişlerdir. Boş sayfa verenlerden 2'si erkek, 2 tanesi de kız öğrencidir. 27 öğrenci ise resim sayfalarını tam olarak doldurmamışlar, yarım bırakmışlardır. Sonuç olarak diğer gruba göre, sertifika verileceği telkini yapılamayan grupta resim uygulamasına katılımı ve isteği azalmıştır. Katılımdaki azalım oranında kız öğrenci sayısı 8 ve erkek öğrenci sayısı ise 19 olarak belirlenmiştir. Erkek öğrencilerde katılım oranı daha azdır.

Sanat eğitimi öğrencilerin sosyal yönlerinin belirgin bir şekilde ortaya çıktığı alanlardan biridir. Buna bağlı olarak problemleri diğer derslere oranla sanat eğitimi derslerinde daha fazla gözlemlemek mümkündür. Bu durum aslında sanat eğitimcileri için bir dezavantaj gibi görünse de öğretmenin öğrencisini tanıması ve bu yönde bir strateji geliştirmesi açısından bir avantaj olarak değerlendirilebilir (Yarımca, 2010:290).

Tablo 3: Katılımcılara Ait Devlet Okula Göre Betimsel Sonuçlar

	SERTİFİKA VAR					SERTİFİKA YOK				
	TOPLAM	E	K	BOŞ	% 100 YÜZEY DOLU	TOPLAM	E	K	BOŞ	% 100 YÜZEY DOLU
DEVLET	31	15	16	0	16(9K+7E)	31	14	17	0	11(5E+6K)

Tablo 3 incelendiğinde Devlet okulunda sertifika verileceği söylenen grup toplam 31 öğrencidir. Toplam öğrencilerin 15'i erkek 16'sı kız öğrencidir. Resim sayfasını yüzde yüz dolduran öğrenci sayısı 16'dır. Yüzde yüz dolduran öğrencilerden 9'u kız, 7'si erkek öğrencidir. Öğrencilerden boş resim sayfası veren yoktur. Katılım tamdır. 15 öğrenci ise resim sayfalarını tam olarak doldurmamışlar, yarım bırakmışlardır. Sonuç olarak sertifika verileceği telkini resim uygulamasına katılımı ve isteği arttırmıştır. Bu istek kız öğrencilerde daha fazla olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 3 incelendiğinde Devlet okulda sertifika verileceği söylenilmeyen grup toplam 31 öğrencidir. Toplam öğrencilerin 14'ü erkek 17'si kız öğrencidir. Resim sayfasını yüzde yüz dolduran öğrenci sayısı 11'dir. Yüzde yüz dolduran öğrencilerden 6'sı kız, 5'i erkek öğrencidir. Öğrencilerden boş resim sayfası veren yoktur. Katılım tamdır. 20 öğrenci ise resim sayfalarını tam olarak doldurmamışlar, yarım bırakmışlardır. Sonuç olarak diğer gruba göre, sertifika verileceği telkini yapılamayan grupta resim uygulamasına katılımı ve

isteği azalmıştır. Katılımdaki azalım oranı kız öğrenci sayısı 11 ve erkek öğrenci sayısı ise 9 olarak belirlenmiştir. Kız öğrencilerde katılım oranı daha azdır.

Görsel Sanatlar dersi ile çocuğun güzel sanatlarla ilgili bilgileri kazanması, sanatsal yaratıcılığını geliştirerek her alana transfer edebilmesi, sanat yoluyla kendini ifade etmesi ve çevresini güzelleştirmesini sağlayacak estetik kişilik kazanması amaçlanmaktadır (Türkkan, 2008:9). Bu amaçlar doğrultusunda öğrencilerin gelecekte bir toplumu inşa edecekleri düşünülerek, sağlıklı bir kişilik oluşturmaları için sanat yolu yardımcı bir araç olarak değerlendirilmelidir.

Hem öğrenme materyaline verilen değere, hem de öz-yeterliliğe ilişkin çalışmaların ortak çıkarımları bu süreçlerin öğrenci başarısına etkilerinin doğrudan değil, ancak strateji kullanımı, çaba ve içsel motivasyon gibi süreç değişkenleri aracılığıyla olduğudur. (Özgüngör ve Kapıkıran, 2008:50) Bu süreçte öğrenciyi bütüncül bir yaklaşımla değerlendirmeyi gerektirir. İstek ve ilgisi yanında resim uygulamasını yaptığı mekan ve zaman kavramları da sürece katılmalıdır. Değerlendirmeyi “Saptanan hedefe göre çocuğun sergilediği davranışlardaki yeterliliği ölçmek” olarak alırsak, okul düzeyindeki değerlendirmede planlanmış, formüleleştirilmiş çalışmalardan söz etmek gerekecektir (Kırıçoğlu, 2005:203). Sanat yapıtı çalışmasında uyguladığı yöntemler ve sonucunda değerlendirme kuralları iyi bir çözümlemeyle ortaya konulmalıdır. Değerlendirme boyutunda ayrı yeteneklerle karşı karşıya olduğundan, sağlanan ölçütler eşit aralıkta olmalıdır. Böylece olanaklar anlamlı olmaktadır.

Sanat Eğitimi ve Görsel Sanatlar dersinin genel anlamda amacı, bireylerin topluma yaratıcı ve üretici bireyler olarak katılmalarını sağlamak, estetik bir bilinç kazandırarak yaşamını ve çevresini güzelleştiren bireyler yetiştirmek ve sanattan anlayan bilinçli sanat tüketicilerini topluma kazandırmaktır (Yükselgün Ve Türkcan, 2012).

Uygulamalardaki sanatsal ve anlatımsal ifade, yaratıcı öğeler özneliği yani kişiselliği, kişiliği ortaya koyar. Tabii ki burada sadece sonuç ve ürünü değil süreç ve ürünü birlikte ele almak daha yararlı olacaktır.

Sonuç

Sertifika verilen öğrencilerin derse olan ilgileri ve uygulama çalışması yapmaları ile sertifika verilmeyen öğrenciler arasında istatistiksel olarak anlamlı sonuçlara ulaşılmıştır. Elde edilen bulgulara göre, öğrencilerin büyük bir kısmının, kendilerine sertifika verileceğini bilmeleri, derse olan ilgilerini arttırmış, çalışma yapma isteğini uyandırdığı gibi onu tamamlama ve konuyu yansıtmada konusunda da istekli oldukları görülmüştür. Bu sonuca göre Görsel Sanatlar Dersinde öğrencilerin motivasyonlarını arttırmak ve çalışma yapmalarını teşvik etmek için bu ve buna benzer yöntemlerin kullanılabilmesi söylenebilir.

Görsel sanatlar dersinde öğrencinin yetenek anlamında kişisel gelişimi açısından düşünüldüğünde Türkiye ölçeğinde önemli avantajlarından biri olduğu düşünülmektedir. Fakat ne yazık ki gerek derse ilgiyi ve katılımın okul olanakları da düşünülerek gerçekleşmediği söylenebilir. Öğrencilerin pasifize değil daha dinamik olması için yeteneklerini ortaya çıkarıcı, ilgi ve isteklerini artıracak yenilikler ve düşünceler üretilmelidir.

Okullarda sanata, yeteneğe ilgiyi ve katılımı arttırıcı belirgin ödüller konmalı, teşvik edilmelidir. Bununla ilgili yetkili ve etkin kurumlarla iletişim sağlanmalıdır. Öğrencilerin ilgi ve yeteneklerinin var olduğu kabul edilmelidir. Sadece küçük motivasyonlarla değil, merkezi sınavlara ek puanlar verilerek bu oran daha da arttırılabilir. Yeteneği ve ilgisi olan öğrenciler bu alandaki güzel sanatlar lisesi ve güzel sanatlar fakültesi gibi kurumlara yönlendirme yapılmalıdır. Resim sanatı alan uzmanları ile disiplinler arası etkileşim sağlanmalıdır. Sanatın disiplinler gücü düşünülerek okul, halk eğitim merkezleri, Belediye sanat kültür lokalleri ile protokoller yapılmalıdır. Sağlıklı ve görsel kültürü geniş gelecek nesiller yetiştirme, sanat yoluyla olabileceği unutulmamalıdır.

Kaynakça

- Beykal, C. ve Madra, B. (1992). Plastik Sanatlarda Çağdaşlık Sorunsalı. İstanbul: Yapı Kredi Yay.
- Etike, S., (1987), Resim Öğretiminde Duygusal Etkileşim, Öğretmen Dünyası, 91,30-31
- İnce, Bekir (2011), Ortaöğretimde Sanat Eğitiminin Bilişsel Boyutu Ve Ösys İle Ölçülmesi, 1.Sanat ve Tasarım Eğitim Sempozyumu, Başkent üni., Denizbank y.
- Kırıçoğlu, O. Tekin, (2005). Sanatta Eğitim Görmek, Öğrenmek, Yaratmak. Ankara: Pegem A Yay.
- Mercin, Levent, (2009), Sanat Eğitim ve Görsel Sanatlar Öğretimi. Ankara: Pegem Akademi. 1. Baskı
- Özsöy, V. (2003). Resim-İş Eğitiminin Tarihsel ve Düşünsel Temelleri, Ankara: Gündüz Eğitim ve Yayıncılık.
- Özgüngör, Sevgi ve Kapıkıran Şahin (2008), Güzel Sanatlar Eğitimi Öğrencilerinin Öğretmenlik Meslek Bilgisi Derslerine İlişkin Motivasyon ve Başarı Düzeyleri, Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi Yıl 2008 (1) 23. Sayı
- Türkkan, B. (2008). İlköğretim görsel sanatlar dersi bağlamında görsel kültür çalışmaları: Bir eylem araştırması. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Eskişehir: Anadolu Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Yarımca, Özden (2010), İlköğretim II. Kademe sanat eğitiminde Sınıf yönetimine ilişkin bir durum çalışması, Selçuk Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi, Sayı 30, Sayfa 281-297, 2010

Yüksel, R., (2004), Görsel Sanatlar eğitiminde Çağcıl Yaklaşımlar, 2. Sanat Eğitimi Sempozyumu, 289- 296

Yükselgün, Ö. Ve Türkcan. B (2012). İlköğretim Görsel Sanatlar Dersi Öğretim Programındaki "Görsel Sanat Kültürü" Öğrenme Alanının Uygulanması AİBÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Cilt:12, 20. Yıl, Özel Sayı: 12, s.337-366.